

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 8.5.2012.
COM(2012) 209 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

ES valsts atbalsta modernizācija (VAM)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

ES valsts atbalsta modernizācija (VAM)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS: VALSTS ATBALSTA KONTROLE PAŠREIZĒJOS APSTĀKĻOS

1. "Eiropa 2020" ir ES izaugsmes stratēģija šai desmitgadei. Mainīgā pasaulē Eiropas Komisijas politika ir vērsta uz to, lai Eiropas ekonomika kļūtu gudra, ilgtspējīga un integrējoša. Šiem trim savstarpēji papildinošiem mērķiem vajadzētu sekmēt augstu nodarbinātības, ražīguma un sociālās kohēzijas līmeni ES un dalībvalstīs.
2. No šāda viedokļa vienotais tirgus ir Eiropas vērtīgākais aktīvs, lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi. Lai iekšējais tirgus darbotos efektīvi, ir jāizmanto divi instrumenti: pirmkārt – regulējums, lai izveidotu integrētu tirgu bez valstu robežām, un otrkārt – konkurences politika, kurā ietilpst arī valsts atbalsta kontrole, lai nodrošinātu, ka minētā iekšējā tirgus darbību neizkropļo uzņēmumu darbība, kas ir pretrunā ar konkurenci, vai dalībvalstis, kuras rada labvēlīgākus apstākļus vieniem tirgus dalībniekiem uz citu dalībnieku rēķina. Konkurence ir galvenais izaugsmes virzītājspēks; tā mudina uzņēmumus, tostarp jaunus uzņēmumus, apgūt jaunus tirgus un būt radošiem, uzlabot ražīgumu un konkurētspēju globālā kontekstā. Konkurence ir arī rentabla politika, jo to var izmantot, neradot izmaksas publiskajā vai privātajā sektorā. Tādējādi valsts atbalsta kontrolei kā vienam no instrumentiem konkurences politikā ir būtiska loma vienotā tirgus aizsardzībā un nostiprināšanā.
3. Ekonomikas un finanšu krīze apdraudēja vienoto tirgu un palielināja pret konkurenci vērstu darbību risku. Vienlaikus krīze palielināja pieprasījumu pēc valsts lomas palielināšanas, lai aizsargātu visneaizsargātākos sabiedrības locekļus un veicinātu ekonomikas atkopšanos. Bet tā arī radīja slodzi dalībvalstu budžetam, pieprasot fiskālo konsolidāciju un trūcīgo resursu labāku izmantošanu. Visbeidzot tā palielināja atšķirību starp dalībvalstu rezervēm, ko tās izmanto savas politikas finansēšanai.
4. Eiropas izaugsmes potenciālu var palielināt, vairāk uzmanības pievēršot valsts izdevumiem un radot piemērotus apstākļus, lai ekonomikas atkopšanās vispār notiktu un lai tā būtu noturīga. Jo īpaši valsts izdevumiem būtu jāklūst lietderīgākiem un

efektīvākiem¹ un būtu jābūt mērķtiecīgi vēršiem uz izaugsmi veicinošu politiku, kas īsteno kopīgus Eiropas mērķus.

5. Daži no šiem valsts izdevumiem var izpausties kā valsts atbalsts² gan tiešu izdevumu, nodokļu atvieglojumu, valsts garantiju, gan citā formā. Stingrāka un mērķtiecīgāka valsts atbalsta kontrole var veicināt efektīvākas politikas izstrādi izaugsmes veicināšanai un nodrošināt to, ka konkurences izkropļojumu skaits ir neliels, tādējādi iekšējam tirgum paliekot atvērtam un pieejamam. Tāpat tā var uzlabot valsts finanses. **Mērķtiecīgāka sistēma ļaus dalībvalstīm labāk iesaistīties gan "Eiropa 2020" ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas īstenošanā, gan veikt budžeta konsolidāciju.**
6. Valsts atbalsta kontroles modernizācija ir nepieciešama, lai stiprinātu Komisijas pārbaudes kvalitāti un pārvērstu minēto instrumentu par rīku, kas veicina saprātīgu valsts līdzekļu izmantošanu uz izaugsmi vēršiem politikas virzieniem un samazina konkurences izkropļojumus, kuri grautu vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū. Pašreizējo materiālo un procesuālo tiesību noteikumu sarežģītība un to vienāda piemērošana maza un liela apjoma lietām rada problēmas, veicot valsts atbalsta kontroli.
7. Vajadzību pēc plaša modernizācijas pasākumu kopuma ES valsts atbalsta politikas jomā tāpat ir veicinājuši citi elementi: vairāku valsts atbalsta galveno instrumentu darbības termiņa beigas 2013. gada izskaņā; ES daudzgadu finanšu shēmas un ES struktūrfondu noteikumu sagatavošana 2014.–2020. gadam; un visbeidzot – ekonomikas un budžeta uzraudzības sistēmas nostiprināšana ES pusgada procedūrā.
8. Tādēļ valsts atbalsta kontroles modernizācijas mērķi ir trejādi: i) veicināt ilgtspējīgu, viedu un iekļaujošu izaugsmi konkurētspējīgā iekšējā tirgū; ii) Komisijas *ex ante* pārbaudes mērķtiecīgi vērst uz lietām, kurām ir vislielākā ietekme uz iekšējo tirgu, vienlaikus stiprinot dalībvalstu sadarbību valsts atbalsta noteikumu izpildē; iii) vienkāršot noteikumus un paātrināt lēmumu pieņemšanas procesu.
9. Šajā paziņojumā ir izklāstīta integrēta stratēģija reformai, lai sasniegtu minētos mērķus, kas ir savā starpā cieši saistīti un kas būtu jāuzskata par iekļautiem struktūras elementiem vienotā reformas paketē.

¹ Atbilstoši Ceļvedim par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā (COM (2011) 571 galīgā redakcija, 10. lpp.), tas ietvertu arī tādu subsīdiju pakāpenisku izbeigšanu, kuru rezultātā resursi tiek izmantoti neefektīvi vai tiek nodarīts kaitējums videi.

² Pārskats par valsts izdevumiem no valsts atbalsta atrodams "Valsts atbalsta progresa ziņojumā – Ziņojumā par ES dalībvalstu piešķirto valsts atbalstu", COM (2011) 848 galīgā redakcija.

2. VALSTS ATBLASTA MODERNIZĀCIJAS MĒRĶI UN INSTRUMENTI TO SASNIEGŠANAI

2.1. Sekmēt izaugsmi nostiprinātā, dinamiskā un konkurētspējīgā iekšējā tirgū

10. "Eiropa 2020" izaugsmes stratēģija atzīst valsts atbalsta lomu izaugsmē un tā iespējas "aktīvi un pozitīvi ietekmēt Eiropa 2020 mērķu sasniegšanu, sekmējot un atbalstot inovatīvāku, efektīvāku un videi nekaitīgāku tehnoloģiju iniciatīvas, vienlaikus veicinot valsts atbalsta pieejamību ieguldījumiem, riska kapitālam un pētniecības un attīstības finansēšanai"³.
11. Politika "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanai var dot ievērojamu ieguldījumu krīzes pārvarēšanai un ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanai. Dalībvalstis un Savienība attiecīgi noteiks budžeta izdevumu prioritātes, daži budžeta izdevumi ietvers arī valsts atbalstu.
12. Modernizētai valsts atbalsta kontrolei būtu jāveicina tāda atbalsta izmantošana, kas ir pārdomāts, vērsts uz konstatētām tirgus nepilnībām un kopēju interešu mērķiem un vismazāk izkropļo konkurenci (labs atbalsts). Tas nodrošina, ka valsts līdzekļi stimulē inovāciju, videi draudzīgas tehnoloģijas, cilvēkkapitāla attīstību, nenodara kaitējumu videi un visbeidzot veicina izaugsmi un nodarbinātību un ES konkurētspēju. Šāds atbalsts vislabāk veicinās izaugsmi, ja tas mērķtiecīgi vērsts uz konstatētu tirgus nepilnību un tādējādi nevis aizstāj, bet papildina privātos izdevumus. Vēlamā sabiedriskās politikas mērķa sasniegšanā valsts atbalsts būs efektīvs tikai tad, ja tam būs stimulējoša ietekme, t.i., tas mudinās atbalsta saņēmēju veikt darbības, kuras tas nevarētu veikt bez atbalsta. Turklāt valsts atbalstam būs vislielākā ietekme uz izaugsmi tikai tad, ja tas būs pārdomāti veidots tā, lai samazinātu konkurences izkropļojumus un saglabātu konkurētspējīgu un atvērtu iekšējo tirgu. Tādēļ valsts atbalsta kontrolei ir būtiska nozīme, lai uzlabotu valsts atbalsta veidā sniegtu valsts izdevumu lietderību un efektivitāti, pāri visam tiecoties sasniegt mērķi – paātrināt izaugsmi iekšējā tirgū, kam konkurences attīstība ir obligāts priekšnosacījums. Valsts atbalsts, kas nav mērķtiecīgi vērsts uz tirgus nepilnību novēršanu un kam nav stimulējošas ietekmes, ne tikai izšķērdē valsts līdzekļus, bet darbojas arī kā šķērslis izaugsmei, pasliktinot konkurences apstākļus iekšējā tirgū.
13. Valsts atbalsta kontrole jau atbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvas. Piemēram, „platjoslas pamatnostādnes” ir paredzēti nosacījumi efektīvam valsts atbalstam platjoslas pakalpojumu izmantošanai, atbalstot "Digitālās programmas Eiropai" mērķu sasniegšanu. Valsts atbalsts infrastruktūras attīstībai tāpat ir instruments, lai panāktu viedus, modernizētus un pilnībā savstarpēji saistītus transporta un enerģētikas tīklus, kā tas paredzēts "Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā". Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai veicina "Inovācijas savienības" un "Integrētas rūpniecības politikas globalizācijas laikmetam" mērķu sasniegšanu. "Piesārņotājs maksā" principa īstenošana, kā arī iespēja sniegt atbalstu

³ Komisijas paziņojums "Eiropa 2020 — stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (COM (2010) 2020 galīgā redakcija, 3.3.2010., 20. lpp.).

nolūkā mudināt uzņēmumus ieviest standartus, kas ir stingrāki par ES vides standartiem, vai veicināt energoefektivitāti, kā paredzēts Pamatnostādnēs par atbalstu vides jomā, ir rīki pamatiniciatīvas "Par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā" īstenošanai. Iespēja atbalstīt mācības no valsts līdzekļiem palīdz sasniegt mērķus, kas noteikti "Jaunu prasmju un darba vietu programmā". Pamatnostādnes par valsts atbalstu glābšanai un pārstrukturēšanai ļauj sniegt valsts atbalstu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, tikai ievērojot stingrus nosacījumus un tad, ja atbalsta rezultātā uzņēmumiem tiks atgriezta dzīvotspēja ilgtermiņā, tādējādi veicinot neefektīvu uzņēmumu izzušanu un stiprinot uzņēmumus globālai konkurencei, veicinot "Integrētu rūpniecības politiku globalizācijas laikmetam". Saikne starp stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem un pamatiniciatīvām, no vienas puses, un valsts atbalsta noteikumiem, no otras puses, būtu jāattīsta arī turpmāk, lai vienkāršotu Komisijas instrumentus un mudinātu dalībvalstis novirzīt trūcīgus valsts līdzekļus kopējām prioritātēm.

14. Liekot uzsvāru uz atbalsta kvalitāti un efektivitāti, valsts atbalsta kontrole dalībvalstīm var palīdzēt arī nostiprināt budžeta disciplīnu un uzlabot valsts finanšu kvalitāti, tādējādi labāk izmantojot nodokļu maksātāju naudu. Tas ir īpaši svarīgi, lai panāktu viedu fiskālo konsolidāciju, saskaņojot mērķtiecīgu valsts izdevumu lomu izaugsmes veicināšanā ar nepieciešamību kontrolēt budžetu. Tādēļ nepieciešams valsts atbalsta kontroli un vispārīgākus konkurences apsvērumus iekļaut arī ES pusgada procedūrā.
15. **Valsts atbalsta spēcīga kontrole ir arī būtiska, lai nodrošinātu labi funkcionējošu vienoto tirgu.** Šāda spēcīga kontrole iet roku rokā ar ES iekšējā tirgus noteikumu īstenošanu un ir īpaši svarīga tirgos, kuri ir atvērti tikai neilgu laiku un kuros vēl aizvien liela loma ir lieliem, tradicionāliem tirgus dalībniekiem, kas saņem valsts atbalstu, piemēram, transporta, pasta pakalpojumu vai retākos gadījumos – enerģētikas jomā. Valsts atbalsta modernizācija var uzlabot iekšējā tirgus darbību ar efektīvāku politiku, kas vērsta uz konkurences izkropļojumu ierobežošanu, vienlīdzīgu konkurences apstākļu saglabāšanu un protekcionalisma apkarošanu. Šobrīd šīs valsts atbalsta kontroles loma kļūst aizvien nozīmīgāka, jo mums ir jāmobilizē izaugsmei viss iekšējā tirgus potenciāls.
16. Globālā vide rada Eiropas uzņēmumiem izaicinājumus un iespējas. Visā pasaulē pastāv atšķirīgas konkurences noteikumu sistēmas. Salīdzinājumā – ES noteikumi par valsts atbalstu piedāvā pārredzamāku, saskaņotāku un uz izaugsmi vērstu struktūru, vienlaikus pieļaujot salīdzināmus atbalsta apmērus⁴. Tam, ka modernizētā ES valsts atbalsta struktūra aizvien mērķtiecīgāk pievēršas izaugsmi veicinošiem mērķiem, vienlaikus nodrošinot atbilstošu iekšējā tirgus darbību, būtu jāuzlabo ES uzņēmumu konkurētspēja arī ārpus ES.

⁴ Salīdzinošā pētījumā, ko 2006. gadā veica PTO, teikts, ka ES dalībvalstu sniegtā valsts atbalsta apmērs ir salīdzināms ar atbalsta apmēru, ko piešķirušī galvenie ES tirdzniecības partneri (subsīdiju daļa procentos no IKP). Skatīt Pasauls Tirdzniecības Organizācijas 2006. gada ziņojumu "Pētīt saikni starp subsīdijām, tirdzniecību un PTO" http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/world_trade_report06_e.pdf. Skatīt "Subsīdijas, tirdzniecība un PTO" II nodaļu, E sadaļu "Subsīdiju biežums".

17. Konkrētos apstākļos, ja kādas trešās valsts piešķirtas subsīdijas radītu konkurences izkropļojumu, PTO noteikumi veido pamatsistēmu, kā labot konkrētas sekas, ko ES uzņēmumiem nodarījušas nelikumīgas ārvalstu subsīdijas. Turklāt divpusējos brīvās tirdzniecības nolīgumos, ko ES ir noslēgusi ar trešajām valstīm, arī var iekļaut noteikumus par subsīdijām, lai risinātu konkrētus jautājumus, kas nav ietverti PTO regulējumā (piem., Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Koreju). Minētajās jomās var izmantot tirdzniecības politikas instrumentus.
18. Priekšlikumi valsts atbalsta noteikumu modernizācijai, kas vērsta uz izaugsmes mērķa sasniegšanu, ir šādi.
- (a) Noteikt un definēt **vienotus principus**, kas piemērojami saderīguma izvērtējumam par visiem atbalsta pasākumiem, kuriem šo vērtējumu veic Komisija; šādi horizontāli principi precizētu to, kā Komisija vērtētu kopīgas iezīmes, kas šobrīd netiek skatītas vienādi dažādās pamatnostādņēs un regulējumos; minētajiem principiem būtu jābūt pēc iespējas operacionāliem, un ar to palīdzību varētu definēt un izvērtēt reālas tirgus nepilnības, stimulējošās ietekmes un valsts iejaukšanās negatīvo ietekmi, tostarp iespējamus apsvērumus par atbalsta vispārīgo ietekmi.
- (b) **Valsts atbalsta pamatnostādņu pārskatīšana un vienkāršošana**, lai tās saskaņotu ar minētajiem vienotajiem principiem. Pārskatīšanā tiks ievērota vispārēja pieeja, kuras pamatā ir iekšējā tirgus stiprināšana, palielinot valsts izdevumu efektivitāti (valsts atbalsta izmantošana tikai gadījumos, kur tas atbilst reālai pievienotai vērtībai); šajā kontekstā, lai nodrošinātu līdzekļu racionālu izmantojumu un novērstu konkurences izkropļojumus, būtiska loma būs skaidrākai to tirgus nepilnību definīcijai, kuras ir jānovērš, un stimulējošās ietekmes rūpīgākai pārbaudei. Jācenšas panākt valsts atbalsta iespējamo negatīvo izpausmju sistemātiskāku vērtējumu, jo īpaši saistībā ar izkropļojumiem sadales un dinamiskajā efektivitātē, sacensībās par subsīdijām un ietekmi tirgū. Tādējādi, piemēram, pārskatītās glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes attiecībā uz nefinanšu uzņēmumiem kļūs par nozīmīgu instrumentu šāda konkurenci ļoti izkropļojoša atbalsta veida kontrolei, lai nodrošinātu, ka iziešanas no tirgus process ar valsts atbalstu tiek pārtraukts tikai tiešām pamatotos gadījumos. Līdzīgi gadījumos, kad tirgus apstākļi to ļauj, pēckrīzes apstākļos tiks izveidots jauns noteikumu kopums finanšu iestāžu glābšanai un pārstrukturēšanai, un tas saskaņēs ar turpmākajiem priekšlikumiem par krīzes pārvarēšanu un noregulēšanu ES. Visbeidzot, paraugprakses noteikšanai attiecībā uz "Eiropa 2020" stratēģijas izdevumu prioritātēm vajadzētu ļaut ātri nokārtot rentabla un izaugsmi veicinoša atbalsta piešķiršanu. Attiecībā uz vienkāršošanu, vispirms līdz 2013. gada beigām varētu saskaņot un, iespējams, konsolidēt ar vienotajiem principiem vairākas pamatnostādnes, tostarp pamatnostādnes reģionālajam atbalstam, pētniecībai, izstrādei un inovācijai, videi un riska kapitālam (atbalsta kategorijas, kas veido vairāk nekā divas trešdaļas no ES piešķirtā atbalsta). Tas ļautu arī meklēt sinerģiju starp dažādiem atbalsta režīmiem un panākt vairāku mērķu sasniegšanu. Šajā

laikposmā pakāpeniski un bez kavēšanās tiks pieņemta katra pamatnostādne atsevišķi. Pēc tam pakāpeniski saskaņotu un konsolidētu pārējās pamatnostādnes.

2.2. Mērķtiecīga darbību vēršana uz lietām ar lielāko ietekmi uz iekšējo tirgu

19. Centieniem panākt rentablākus izdevumus nevajadzētu pārtapt visu valsts izdevumu sīkumainā kontrolē, bet gan izpausties **prioritāšu noteikšanā un rūpīgākās pārbaudēs attiecībā uz atbalstu ar būtisku ietekmi uz vienoto tirgu**, piemēram, tiem pasākumiem, kas veido apjomīgu atbalstu ar, iespējams, izkropļojošu ietekmi, tostarp fiskālo atbalstu. Vienlaikus vajadzētu vienkāršot tādu lietu analīzi, kam ir vietējs raksturs un neliela ietekme uz tirdzniecību. Minēto rezultātu varētu panākt, definējot samērīgākus un diferencētākus noteikumus un modernizējot valsts atbalsta kontroles procedūras, palielinot dalībvalstu atbildību atbalsta pasākumu izstrādē un īstenošanā. Tam būs nepieciešama skaidrāka noteikumu definīcija un pastiprināta *ex post* uzraudzība, ko veiks Komisija nolūkā nodrošināt noteikumu atbilstīgu ievērošanu. Tāpat tas samazinās administratīvo slogu valsts iestādēm un atbalsta saņēmējiem nelielu atbalsta summu gadījumos.
20. Priekšlikumi valsts atbalsta noteikumu modernizācijai, kas vērsta uz prioritāšu noteikšanu, ir šādi.
- (a) Iespējama **De minimis regulas** pārskatīšana nolūkā pārbaudīt, vai spēkā esošās robežvērtības joprojām atbilst tirgus apstākļiem; pārskatīšanu veiktu, pamatojoties uz sīki izstrādātu ietekmes novērtējumu, ņemot vērā situāciju visās dalībvalstīs un iekšējā tirgū kopumā, kā arī šādas pārskatīšanas ietekmi uz budžetu.
 - (b) Iespējamie grozījumi Padomes **Pilnvarojošajā regulā**, kas ļautu Komisijai noteiktas atbalsta kategorijas atzīt par saderīgām ar iekšējo tirgu un tādēļ tās tiek atbrīvotas no *ex ante* paziņošanas. Tas, savukārt, ļautu palielināt to atbalsta veidu skaitu, kam, balstoties uz Komisijas pieredzi, varētu piemērot šādu vienkāršotu kontroli, nevājinot efektīvu Komisijas pārraudzību un *ex post* uzraudzību. Minētie jaunie atbalsta veidi, uz kuriem varētu attiekties Pilnvarojošā regula, varētu būt šādi: atbalsts kultūrai; atbalsts, lai novērstu dabas katastrofu nodarīto kaitējumu; atbalsts projektiem, ko (daļēji) finansē ES, piemēram, *JESSICA*; un citi.
 - (c) **Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas** pārskatīšana un iespējamā tās darbības jomas paplašināšana attiecībā uz atbalsta kategorijām, uz kurām attiecas pārskatītā Pilnvarojošā regula, lai nodrošinātu valsts līdzekļu labāku novirzīšanu konkrētiem pamatotiem mērķiem, vienlaikus vienkāršojot administratīvo apstrādi labi izstrādātiem pasākumiem, kam ir salīdzinoši nelielas atbalsta summas.
21. Ja Komisija nolemtu palielināt to atbalsta pasākumu apmēru un darbības jomu, kam nav nepieciešama paziņošana, **palielinātos dalībvalstu atbildība par valsts atbalsta noteikumu pareizu izpildi**. Ja būs vairāk pasākumu, kam nav nepieciešama paziņošana, dalībvalstīm būs jānodrošina *de minimis* pasākumu un grupu atbrīvojuma shēmu un lietu *ex ante* atbilstība valsts atbalsta noteikumiem, cieši koordinējot ar Komisiju, kura turpinās veikt šādu pasākumu *ex post* kontroli. Komisija gaidīs labāku sadarbību no

dalībvalstīm attiecībā uz informācijas sniegšanas un paziņojumu sagatavošanas kvalitāti un savlaicīgumu, kā arī efektīvām valsts sistēmām (tostarp noteikumu ievērošanu privātajā sektorā), lai nodrošinātu to, ka Savienības tiesību aktiem atbilst valsts atbalsta pasākumi, kam nav nepieciešama *ex ante* paziņošana. Mazāku administratīvo slogu, samazinot paziņošanas pienākumu, var paredzēt tikai tad, ja to attiecībā uz atbilstību noteikumiem papildina lielākas saistības un labāks sniegums no valstu iestāžu puses. Rezultātā *ex post* kontrole, ko veic Komisija, būs jāpalielina arī tādēļ, ka grupu atbrīvojuma pasākumu īstenošanas uzraudzības, ko veic dalībvalstis, pašreizējie rezultāti parāda, ka bieži netiek ievēroti valsts atbalsta noteikumi. Tādējādi var nodrošināt īstenošanas efektivitāti.

2.3. Vienkāršāki noteikumi un ātrāka lēmumu pieņemšana

22. Laika gaitā valsts atbalsta noteikumi ir kļuvuši par sarežģītu tiesisko regulējumu. Noteikumi varētu būt skaidrāki, vienkāršāki un konsekventāki, izvērtēšanas procedūra – racionālāka. Nepieciešams labāk izskaidrot valsts atbalsta jēdzienus un konsolidēt horizontālos un materiālos noteikumus.

23. Komisijas pienākums ir pārbaudīt visas sūdzības par iespējamo atbalstu, taču praksē tai nav iespēju noteikt prioritātes sūdzību izskatīšanai. Turklāt Komisijai ne vienmēr ir iespēja saņemt pilnīgu un pareizu informāciju no pusēm, un tas var paildzināt procesu. Cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, nepieciešams vienkāršot un pārskatīt procedūras, lai pieņemtu lēmumus uzņēmējdarbības videi piemērotos termiņos. Uz minēto mērķi vērsto pasākumu kopuma elementi ir šādi.

(d) **Valsts atbalsta jēdziena** labāka izskaidrošana: atbalsta jēdziens ir objektīva koncepcija, kas tieši definēta Līguma 107. pantā kā jebkurš pasākums, kas ir valsts vai valsts līdzekļu piešķiršanas rezultāts un iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm, kas sniedz priekšrocības atbalsta saņēmējam un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus. Attiecībā uz to Komisijas loma nevar sniegties tālāk par skaidrojumiem par to, kā tā izprot un piemēro Līgumu noteikumus atbilstoši Tiesas interpretācijai. Šajās robežās Komisija arī turpmāk sniegs skaidrojumus par pamatkonceptijām saistībā ar atbalsta jēdzienu, lai tādējādi atvieglotu īstenošanu.

(e) **Valsts atbalsta procedūras regulas** modernizācija attiecībā uz sūdzību izskatīšanu un tirgus informācijas rīkiem nolūkā dot iespēju Komisijai mērķtiecīgāk vērst savas darbības uz atbalsta lietām, kurām ir visbūtiskākā ietekme uz iekšējo tirgu. Šim nolūkam nepieciešams dot iespēju Komisijai noteikt prioritātes sūdzību izskatīšanai, lai pēc prioritātēm sakārtotu sūdzības par iespējamu atbalstu, kam ir liela ietekme uz konkurenci un tirdzniecību iekšējā tirgū. Vienlaikus, lai Komisija varētu efektīvi izmeklēt lietas par atbalstu, kam ir būtiska ietekme, tās rīcībā vajadzētu nodot efektīvākus rīkus, lai no tirgus dalībniekiem savlaicīgi iegūtu visu nepieciešamo informāciju, kas ļautu pieņemt lēmumus uzņēmējdarbības videi piemērotos termiņos. Šāda procedūru modernizācija ļautu Komisijai arī veikt lielāku skaitu *ex officio* izmeklēšanu par būtiskiem konkurences izkropļojumiem, kas traucē iekšējam tirgum. Tāpat tam

vajadzētu dot iespēju ātri pārliecināties par atbalsta pasākumu ietekmi uz tirgu, kas nodrošinātu ātrāku lēmumu pieņemšanu.

3. TURPMĀKĀ RĪCĪBA

24. Iepriekš izklāstītās valsts atbalsta modernizācijas rezultātam būtu jābūt skaidrākai un saskaņotākai valsts atbalsta kontroles struktūrai. Iepriekš izklāstītie iespējamie pasākumi veido integrētus pamatelementus vienotā reformu paketē.
25. Tādējādi iepriekš izklāstītie iespējamie pasākumi darbojas vienoti augsta līmeņa mērķu sasniegšanai – tie ir savstarpēji papildinoši un saistīti. Piemēram, ierosinātie iespējamie procesuālie pasākumi nodrošinātu ātrāku lēmumu pieņemšanu un ļautu Komisijai mērķtiecīgi vērst darbības uz pasākumiem, kam ir vislielākā nozīme ES līmenī. Līdzīga loģika tiek piemērota Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas darbības jomas paplašināšanai, veicot grozījumus Pilnvarojošā regulā.
26. Ņemot vērā minēto paketes mērķu un elementu savstarpējo atkarību, lai palielinātu valsts atbalsta modernizācijas rezultātus, tāpat ir vēlams, lai reformas galvenie elementi stātos spēkā vienlaicīgi. Tādēļ dažādi procesi tiks sākti uzreiz pēc šā paziņojuma pieņemšanas, un paketes galvenie instrumenti, tostarp Padomes akti, būtu jāpieņem līdz 2013. gada beigām.
27. Lai sasniegtu šo mērķi, Komisijas priekšlikumi par Procedūras regulu un Pilnvarojošo regulu būtu jāpieņem 2012. gada rudenī. Komisija centīsies nākamajos mēnešos izstrādāt pārējos paketes aktus, lai pakāpeniski veiktu Komisijas aktu un pamatnostādņu pārskatīšanu un vienkāršošanu līdz 2013. gada beigām. Komisija plāno apspriesties ar dalībvalstīm un sākt atklātu dialogu ar Eiropas Parlamentu un pārējām ieinteresētajām personām, lai savāktu informāciju pārrunām par valsts atbalsta noteikumu modernizācijas priekšlikumiem.